

sudku, jež jsou v přímém rozporu s jeho enunciatem, dospěti právem k závěru, že jde o poplatné právní jednání.

(Nález ze dne 2. prosince 1922 č. 4540.)

Z okolnosti, že složil kupující při ústní kupní smlouvě určitý peníz jako závdavek neb na účet kupní ceny a že mu prodávající tuto částku vrátili a soudním smírem se zavázali k náhradě škody, nelze ještě dovozovati, že došlo k platné kupní smlouvě, když bylo zjištěno, že táž nemovitost byla před tím prodána osobě jiné.

(Nález ze dne 12. ledna 1922 č. 402.)

V tuzemsku zřízená listina o koupi nemovitosti v cizomocnosti ležící podléhá poplatku dle stupnice II.

(Nález ze dne 16. února 1923 č. 7984.)

Ve smyslu § 21 odst. 1. čís. nař. z 15. IX. 1915 č. 278 ř. z. platí se dědický poplatek z hodnoty obohacení nastalého zánikem služebnosti i tehdy, když poplatek za převod zatížené věci (muta proprietas) byl hned při nápadu zaplacen — stává tedy povinnost ohlašovací dle § 41.

(Nález ze dne 3. března 1923 č. 3716.)

Prohlásila-li kupující banka v tržové smlouvě, že jí uzavírá s úmyslem, že nemovitosti přenechá na tvořící se třetí společnosti, dá pro sebe vložiti vlastnické právo do knih pozemkových a ve zvláštním vkladním prohlášení svolí ku převodu vlastnického práva na mezitím utvořenou akciovou společnost, jde o dva poplatné převody majetkové.

(Nález ze dne 8. března 1923 č. 11.576.)

Finanční úřad není oprávněn vzíti za podklad vyměření poplatku převodního při koupi dědického podílu beze všeho místo odhadní ceny zjištění soudním odhadem v řízení pozůstalostním, poměrnou část vyšší ceny, za kterou později kupující nabyl ostatních podílů.

(Nález ze dne 23. října 1919 č. 169.)

Kartelní práva postoupená při prodeji cukrovaru (tovární reality) nelze pokládati za práva spojená s držbou nemovitostí ve smyslu § 298 obč. zák. a nelze proto jejich cenu podrobiti poplatku nemovitostnímu.

(Nález ze dne 9. září 1921 č. 11.199.)

Stroje, umístěné v prádelně, koupené k jejímu dalšímu provozování, jsou příslušenstvím budovy, bez ohledu na to, zda jí použiti lze také k jinému průmyslovému účelu.

(Nález ze dne 29. ledna 1921 č. 941.)

Vodní práva, neobmezená dle povolení ve smyslu § 26 zák. ze dne 28. srpna 1870 č. 71 z. z. pro Čechy výslovně na určitou osobu, jsou příslušenstvím podniku nebo nemovitosti.

(Nález ze dne 4. června 1921 č. 7039.)

r. k.

Rozhodnutí nejvyššího soudu.

Právoplatnost schváleného vyrovnání nastává uplynutím rekursní (14 dnů) lhůty ode dne, kdy vyvěšeno bylo schvalovací usnesení na soudní desce. To platí ohledně všech účastníků bez ohledu na to, bylo-li jim a kdy usnesení to doručeno.

To platí i pro počítání lhůty stanovené dlužníku pro splatnost vyrovnacích kvot, třeba věřiteli usnesení schvalovací bylo doručeno později.

Následky opozdženého placení kvoty nastanou, třeba dlužník ocitl se v prodlení jen z omylu.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu ze 2. března 1927 Rv I 1577/26.)

Žalobu vyrovnacího dlužníka podanou proti věřiteli, jenž pro nezaplacení vyrovnáním stanovené kvoty včas vedl exekuci pro celou původní pohledávku, jež obživila dle čl. III. novely č. 99 sb. z. a n. na zrušení exekuce zamítly všechny tři stolice soudní.

Důvody nejvyššího soudu: Dovolání míní, že zavázal-li se žalobce ve vyrovnání svým věřitelům zaplatiti kvotu v určité lhůtě po právoplatnosti potvrzení vyrovnání, mohl by se ocitnouti v prodlení teprve tehdy, kdy rekursní lhůta proti potvrzujícímu usnesení uplynula v š e m súčasním a věřitelům, jimž toto usnesení bylo doručeno, tedy od nejpоздnějšiho doručení.

Dovolatel jest však na omylu, protože si nesprávně vykládá ustanovení § 174 odst. 2. konk. ř. Práv-li se v § 174 odst. 2. konk. ř., že je-li vedle veřejných oznámení předeepsáno též zvláštní doručení, nastávají účinky doručení již veřejnou vyhláškou, i když doručení se nestalo, neznámá to nic jiného než, že vyrovnání stává se právoplatným již uplynutím lhůty k opravným prostředkům ode dne uveřejnění potvrzení vyrovnání na desce vyrovnacího soudu bez ohledu na to, zda jednotlivá doručení všem věřitelům a účastníkům se stala a kdy se stala, protože jednotlivá doručení (jako náhradní) nemají právního významu. Účelem předpisu § 174 odst. 2. konk. ř. jest stanovení jednotné doby pro všechny věřitele a účastníky vyrovnacího řízení, jak co se týče lhůty pro opravné prostředky tak i pro účinky právoplatnosti usnesení vyrovnacího soudu.

V dovolání se dále zastává názor, že takové účinky nastávají jen proti dlužníkům, kteří úmyslně neb z hrubé nedbalosti jsou s placením v prodlení, kdežto žalobce opozdil se z omluvitelného omylu. Zákon však naprosto nerozeznává mezi příčinami, které vedly k nedodržení lhůty pro splacení vyrovnací kvoty. Proto nebylo zapotřebí zjišťovati, kdy uplynula lhůta rekursní pro všechny ty, jimž usnesení o potvrzení vyrovnání bylo doručeno.

-r.

Připojí-li Státní pozemkový úřad ke svému souhlasu s dohodou účastníků zrušeného reálného svěření záboru podléhajícího nějaké výhrady zakládající se na zákonu záborovém, nepřekáží to svěřenímu soudu, aby dohoda tu schválil a jest to věci účastníků samotných, aby se buď výhradami podrobili aneb vymohli si upuštění od nich na pozemkovém úřadě.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu v Brně z 2. února 1927 R I 38/27.)

Bývalý držitel reálného svěření stěžoval si do usnesení svěřenímu soudu, jimž dohoda čekatelů přes to, že Státní pozemkový úřad připojil ku schválení svému určité výhrady, dohodu předce schválil.

Rekurs zůstal bez úspěchu. Odůvodnění druhé stolice:

Při schválení dohody musí se svěřenímu soud řídití jedině předpisu zákona o zrušení svěření a shledá-li, že dohoda předložená tomuto zákonu vyhovuje, nemá příčiny, aby ji neschválil. K dohodě, která se týká zabraného majetku, jest dle § 13 zák. o zrušení svěření potřebí souhlasu státního pozemkového úřadu, jemuž dlužno všechna usnesení doručiti. Proto vyžádal si soud souhlas ten. St. poz. úřad k dohodě zásadně svolil, vyhradiv si podmínky, které netýkají se zrušení svěření, nýbrž zakládají se na zákonu záborovém, pak ovšem nemá svěřenímu soud žádné moci, aby St. poz. úřad přiměl k tomu, by podmínky své změnil, nýbrž jest to věcí držitele svěření, aby změnu jich si vymohl.

Nejvyšší soud dovolacímu rekursu nevyhověl. Odůvodnění:

Uplatňovanou nezákonnost dovozuje stěžovatel z toho, že přý schválení dohody stalo se předčasně. Rekurent neuvádí, kterému zákonnému předpisu schválení dohody odporuje. Z obecného předpisu § 13 zák. o zrušení svěření č. 179/1924 sb. z. a n. nelze dovoditi správnost jeho názoru, neboť podle něho nesmí svěřenímu soud rozhodnouti bez souhlasu státního pozemkového úřadu, nelze však říci naopak, že by svěřenímu soud, jakmile pozemkový úřad s dohodou souhlasí, mohl rozeznávat, zda se tak děje bezpodmínečně nebo s výhradami, s nimiž účastníci dohody po případě někteří z nich nebudou snad souhlasiti. Svěřenímu soud může uvažovati jedině o tom, zda dohoda byla předložena ve lhůtě § 2 odst. 4., zda sjednána byla mezi osobami uvedenými v odst. 3. a zda nepřiči se účelu zákona, konečně zda státní pozemkový úřad s ní souhlasí. Jsou-li splněny tyto podmínky, nezbývá mu, než by dohodu schválil, ježto úprava poměru uvolněného svěření dohodou je podle § 2 odst. 1. právem osob tam vytčených. Co do výhrad připojených pozemkovým úřadem k schvalovací dolozce, nezbývá, než by účastníci dohody, t. j. ti, kteří s výhradami nesouhlasí, buď se jim podrobili anebo vymohli si změnu

nebo zrušení. Nelze jim však přiznati další právo, by dohodu znova upravili podle schvalovací doložky po případě od ní upustili vůbec, a není příčiny, by svěřenský soud sečkal, jak se účastníci zachovají k schvalovací doložce St. poz. úřadu.

Soud ten, přezkoumávaje dohodu předloženou mu účastníky, musí mítí nutně za to, že vzhledem k § 13 zák. č. 179/1924 byla sjednána s výhradou, že bude schválena St. poz. úřadem. Jakmile se tak stalo, musí dohodu, odpovídá-li zákonným předpisům, schváliti bez ohledu na výhrady, na něž je vázán souhlas pozemkového úřadu. Schválením tím není rozhodnuto o oprávněnosti žádné z výhrad připojených St. poz. úřadem k jeho schvalovací doložce, jak již rekursní soud správně dovodil, a nelze proto v něm shledati schválení výhrad těch, o jejich platnosti a závaznosti nemohou v tomto řízení soudy ani uvažovati, nejsouce příslušné k rozhodování o nich.

Schválení dohody svěřenským soudem neodporuje tudíž zákonu, a není důvodem podle § 16 pař. o nesp. říz. -r.

Ježto oddělovací práva věřitelova zůstávají řízením vyrovnávacím nedotčena, jest vyrovnací věřitel, jenž uplatnil své oddělovací právo až po skončeném vyrovnacím řízení, oprávněn zúčtovati to, co z výtěžku tohoto svého oddělovacího práva obdržel, na onu část své pohledávky, která vybývá nad schválenou kvotou, takže rukojmí, jenž se za vyrovnací kvotu zaručil, není závazku svého sprostěn, třeba věřitel obdržel z výtěžku toho již tolik, co obnáší kvota, za níž převzat závazek rukojemský.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 25. února 1927. Rv I. 1833/26.)

Vyrovnávací dlužník, který dluhoval bance B 250.000 Kč zajištěných na jeho nemovitostech, vyrovnal se se svými věřiteli na 80%, za kterouž kvotu zaručil se věřitelstvu jako rukojmí A. Když dlužník neplatil, žalovala banka dlužníka na celý obnos 250.000 Kč a rukojmího A jen na kvotu 80% tedy na částku 200.000 Kč vydobývši rozsudek příznivý vedla napřed exekuci na dlužníka na nemovitosti, na nichž měla pohledávku již před zahájením vyrovnacího řízení zjištěnu a obdržela z výtěžku jich uplacenou 200.000 Kč. Pro zbytek 50.000 Kč vedla pak exekuci proti rukojmímu Aovi. Ten podal žalobu proti bance na nepřítupnost a zrušení exekuce. V prvé stolici bylo žalobě vyhověno. Důvody: Žalobce A. zavázal se jako rukojmí a plátce jen za vyrovnací kvotu 80%. Třeba tedy ručil A jako rukojmí a plátce solidárně s původním dlužníkem, neručil přece za víc, než za 80% původního dluhu tedy jen za 200.000 Kč a nikoli za celý původní dluh. I když dlužník vyrovnací kvoty neplnil, takže pro neplnění obživla celá jeho původní pohledávka, ztratil sice, ale jen dlužník, výhodu z vyrovnání proň plynoucí nikoli však rukojmí, jehož závazek nemohl se rozšířiti na dalších 20%, když takový závazek nepřijal. Placení, třeba ze zástavy dlužníkem dané dělo se na celou pohledávku a nikoli snad jen na onu část její, na kterou se závazek rukojemský nevztahoval.

Soud odvolací k odvolání žalované banky rozsudek první stolice změnil a žalobu zamítl. Důvody: Žalované příslušelo v čase vyrovnání pro její pohledávku oddělovací právo a to zůstalo vyrovnáním nedotčeno, (§§ 11 a 46 vyr. ř.). Z toho nesporně plyne, že věřitel oddělovací může vzhledem ke svému oddělovacímu právu býti uspokojen úplně, aniž by v tom bylo lze spatřovati poskytnutí nějaké výhody ve smyslu § 47 vyr. ř. Oddělovací věřitel může v plném rozsahu uplatniti proti dlužníku své nároky, proto dlužno oddělovací právo, pokud nebylo

za vyrovnávacího řízení realizováno, ponechati při výpočtu vyrovnací kvoty nepovšimnuto. V daném případě nastala realizace jeho až po skončeném vyrovnání, přísluší tedy bance kvota z celé v čase vyrovnání nezapravené a přihlášené pohledávky. Poněvadž pak schodek 50.000 Kč, jenž se na rukojmím vymáhá, nedosahuje 80% kvotu, jest tu povinnost žalobcova, jej podle svého rukojemského závazku zaplatiti.

Nejvyšší soud dovolání nevyhověl. Důvody:

Již ve svém rozhodnutí č. 5310 sbírky nejv. soudu vyslovil a obšírněji odůvodnil Nejvyšší soud ve zcela obdobném případě právní zásadu, že provedl-li oddělovací věřitel realizaci svých oddělovacích práv před skončením vyrovnávacího řízení, je kvotu vypočísti ze zbytku pohledávky pro odečtení výtěžku oddělovacích práv, jinak však, zpeněžil-li totiž svá oddělovací práva po skončeném vyrovnacím řízení, je oprávněn, žádati vyrovnací kvotu z celé v čase vyrovnání nezapravené pohledávky a že nelze při tom míti zřetel na realizaci provedenou po skončení vyrovnacího řízení. Správně odvolací soud přihlíží k ustanovení §§ 11 a 46 vyr. ř., podle nichž nejsou dotčena práva na oddělené uspokojení zahájením vyrovnacího řízení (§ 11), pokud se tkne, nejsou nároky oddělených věřitelů vyrovnáním dotčeny (§ 46). Ustanovení ta mají jednak formální význam, že oddělovací práva mohou býti uplatňována bez ohledu na zahájené vyrovnací řízení, jednak vyslovují zásadu hmotného práva, že oddělovací věřitel může z věci, která je předmětem oddělovacího práva, dosíci zaplacení i celé své pohledávky a nejen kvoty vyrovnací. Když tomu tak, zavazuje se vyrovnací rukojmí všem tedy i odděleným věřitelům k zaplacení jisté, kvotou stanovené částky celého jejich pohledávání bez ohledu k jejich případným právům oddělným. Nemůže proto dodatečně, dojde-li oddělný věřitel částečného zaplacení v oddělného práva, z toho kořistiti a prohlásiti se za zavázaného toliko do částky, zbývající ještě z ujednané kvoty po srážce výtěžku za zpeněžená oddělná práva. Naopak k tomu, co věřitel taktó utržil, nemůže hleděti, nýbrž musí na věřitelovu pohledávku až do jejího úplného zaplacení dopláceti, pokud postačuje kvota, kterou přislíbil. Právo oddělného věřitele, jenž oddělné právo v čase vyrovnání ještě nezpeněžil, na kvotu z celého pohledávání nepopírá ani dovolání. Bylo by nedůsledné, oduznati mu totéž právo proto, že zpeněžil oddělné právo až po vyrovnání. Okolnost, že tak může dojíti zaplacení své pohledávky jak z oddělného práva tak i z vyrovnací kvoty, jest výhoda, jež je následkem jeho obchodní obezřetnosti neb nahodilého střetnutí okolností jemu příznivých, přichází proto jen jemu k dobru a nemůže se proto zvrátiti ve výhodu dlužníka neb rukojmí, zavázavších se k zaplacení kvoty bez ohledu na oddělná práva, tudíž také bez ohledu na výhody, které věřitel jimi získá nad přislíbenou kvotou, ovšem vždy jen do úplného zaplacení celého jeho požadavku. Zpeněžením oddělného práva zaniká vymáhaný dluh sice z části, odpovídající tomuto výtěžku, ale zaniká tím přede vším ona jeho část, jež kvotou není kryta, neboť vyrovnání bylo ujednáno bez ohledu na oddělné právo a to zůstává jím nedotčeno, není proto věřitel povinen jeho výtěžek účtovat na kvotu. Pokud tedy výtěžek ten nepřevyšuje rozdíl mezi celou pohledávkou a kvotou, nemá částečný zánik pohledávky pro dlužníka neb rukojmí významu. Ti zaplatí jen kvotu a nedošel-li věřitel z oddělného práva úplného krytí, zůstává oddělným právem nekrytá částka nad kvotu neuhrazena. Převyšuje-li však částka, docílená zpeněžením oddělného práva rozdíl mezi celou pohledávkou a kvotou, pak ovšem zaniká jeho pohledávka, i pokud je kvotou kryta do oné části, o níž výtěžek oddělného práva převyšuje tento rozdíl. Věřitel po té nemůže již žádati plnou kvotu. -r.